

Forligsmægler vil efterhaanden tabe sin Autoritet, naar det bliver jævnlig Skik, at hans Mæglingsforsøg ikke føre til noget Resultat.

Nyholm: Det forholder sig rigtigt, som den ærede Ordfører har udtalt idag, at det er mig, der i Udvalget først har tilladt mig at fremkomme med det Forslag om en Forligsindretning, som her foreligger, idet jeg dog naturligvis maa indrømme, at det ikke er mig, som har skrevet det saaledes, som det er; ved denne Leilighed; som i alt Ørigt, have vi fornemmeligen tyet hen til den store og grundige Sagkundskab, som Udvalget har fundet i et æret Medlem af dette. Jeg skal tillade mig at fremsætte de Grunde, hvorfor jeg troer, at en saadan Indretning især vilde stifte meget Gavn, idet jeg dog maaskee først maa tillade mig at komme tilbage til, at allerede det forrige Udvalg, der i Landsthinget var nedsat i denne Sag, henvisse til, at en saadan Indretning burde bringes istand; ja det ærede Miniretal i det daværende Udvalg, den nuværende høitagtede Premierminister, har endog antydet, at Indretningen skulde være omtrent saaledes, som vi nu have tilladt os at foreslaae; hvorved jeg dog skal bemærke, at det, som Mindretallet da foreslog, gik langt videre end hvad her er foreslaaet; thi her er kun foreslaaet, at det skulde være en ligefrem Forligsmægling, hvorimod den nuværende høitærede Premierminister da havde foreslaaet, at de Mænd, til hvem denne Forligsmægling skulde betroes, til lige skulde afgive et Skøn, som siden skulde lægges til Grund, naar Sagen kom ind for Domstolen. Vi have ikke troet for Diebliffet at burde gaae saavidt. Jeg har imidlertid i dette Diebliff hørt udtale af en høitæret Landsthingsmand, at han ogsaa har meent, at man har givet denne Forligsmægler en for indskrænket Virksomhed, og derfor frygter for, at han i Tidens Længde skal tabe sin Autoritet, naar man ikke udruster ham med en større, ligesom han har meent, at der idetmindste burde være 2. istedetfor een, som Udvalget har foreslaaet. Jeg skal nærmere afvente, om maaskee det ærede Medlem til anden Behandling vil stille et Forslag i denne Retning; jeg skal ikke have Noget imod at gaae ind paa en videre Udvikling af den Tanke,

der har foresvævet mig, da jeg fremkom med Forslaget. Hvad der især har ledet mig, er det, at jeg troer ikke, at det kan nytte at gjøre, som man tidligere har gjort, snart ved Communalloven og snart ved denne Lov, naar det er blevet antydet, at man mangler en saadan Indretning, idet ved Communalloven den Gnef siger, at den hører hjemme i denne Lov, og naar denne da kommer for, saa siger en Anden, at den hører til Communalloven; derved kommer man aldrig til Noget; naar det skal blive til Noget, maa man lade det komme frem og blive underkastet Rigsdagens Bedømmelse, og paa den Maade see, om uder af den hele Indretning kan komme Noget ud. Jeg for mit Bedkommende holder mig overbevist om, at desom man vil gaae ind paa en saadan Indretning, som den, der er foreslaaet, da vil den vise sig at være practisk og stifte megen Gavn. Jeg skal tillade mig at fremsætte, hvorledes Sagen stiller sig, efter hvad jeg har havt Leilighed til i mit ikke korte Liv at bemærke. Naar der opstaaer Disput mellem Lyende og Huusbonde, gaaer det gjerne saaledes, at Lyendet i sin første Fornærmedes Tilstand iler til den nærmeste Kjøbstad, for at ty til en Advocat. Denne Advocat, som hører til en i Almindelighed meget hæderlig Stand, befatter sig meget nødig med det Slags Sager; som oftest er der ogsaa kun Ilden Grund dertil, og det er ikke sjældent, at han, naar der ikke er sket betydelig Overgreb fra Huusbondens Side, ikke vil befatte sig med slige Sager. Hvad gjør nu Lyendet? Det gaaer hen til en af dem, som man paa Landet gjerne kalder Vinkelkrivere, og saasnart det kommer i Klørne paa en saadan, sætter han en forfærdelig Klage op, hvori han taler om den store Voldsomhed og Mishandling, der er vederfaaret Lyendet; han lover det, Guld og grønne Skove, naar det forfølger Sagen. Efterat Lyendet har faaet skrevet en saadan Klage, bliver Sagen indstævnet for Dommeren. Dommeren er efter den nu bestaaende Lovgivning pligtig til, forinden han foretager Sagen, at søge at mægle Forlig; men han kan med den bedste Villie, om ogsaa hans Embedsstilling tillod ham at anvende den fornødne Tid paa en saadan Forligsprøve, kun meget sjældent